

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

h Gal. 6. 1.

reptionem & instructionem debere esse h *in spiritu lenitatis: confitemini*
inquit, *teipsum, ne & tu tenteris: & puniat Deus hanc tuam levitatem*
permittens tibi te sicut proximus tuus fuit lapsus.

§. II.

HO E I A C T O fundamento, prudens Confessarius in pœnitentiis
iniungendis ad multa attendere debet, tam ex parte dispositionum
Pœnitentis in corpore & anima; quam ex parte peccatorum, quæ
confiterur. E T P R I M Ū M quidem attendere debet ad contritionem
quam Pœnitens ostendit. Quæ adeo potest esse magna, totque habere
signa veræ Pœnitentiæ: ut sit æqualis toti pœnæ, cuius ille est reus, ut
ut ab omni debito sit expeditus. Et tunc, sicut in rei veritate non superest
est aliqua pœna luenda, cum nullum super sit debitum: imponenda est
leuissima Pœnitentiæ, potius ad integritatem Sacramenti, quam ad vitio-
nem culpæ, præcipue cum huiusmodi Pœnitentes adeo sint feruenter, &
propensi ad vindictam de ipsis sumendam: ut freno potius indigeant, quo
contineantur; quam calcari, quibus impellantur. ut videre licet in
S. Maria Magdalena, & S. Petro: quorum adeo fuit feruens contritio,
ut culpa & omnis pœna illis remitteretur: qui tamen non propterea lan-
gam pœnitentiæ facere neglexerunt.

2

Ex altero verò extremo euenire posset effectus alius huic aliquo modo
similis: quando scilicet pœnitens tantam spiritus & corporis debilitatem
præ se ferret, ut expediret, pœnitentiæ ita moderari: ut multo minus
quam ille promeritus esset, iniungeretur. Quia tunc locum habet ratio
Chryostomi superius posita; ne scilicet pœnitens oneri succumbat: ex-
pedit enim tunc pœnam reijcere in Purgatorio luendam, si is adeo fer-
grauius eam in hac vita luere. Tunc autem ad rem erit, eum monere
propterea tam paruam pœnitentiæ ei iniungi: ut eius imbecillitati con-
descendatur: ne culpas adeo graues parui faciat, perpendens tam leues sibi
pœnitentiæ iniungi. Imo etiam tunc erit ad rem, aliqua opera iniun-
gere, quæ sunt aliàs de præcepto. Quamuis enim ordinariè iniungenda
sunt quæ sunt de consilio: debilibus tamen, qui has admittere reculant,
expedit ipsamet iniungere, quæ aliàs præstare tenebatur: ut ex hoc novo
titulo ea præstent; & cum sic iniuncta sint pars huius Sacramenti, erunt
magis satisfactoria, ut dictum est. Non tamen statim acquiescere debet
Confessarius, suam proponentibus imbecillitatem; sed proponenda sunt
eis media, quibus facile iucundumque reddatur, quod asperum ac diffi-
cile esse videtur. Sicut euenit a *Jeremia proiecto in lacum, in quo non erat aqua*
sed lutum: cupiens, autem Abdemelech eum inde eripere dimisit funiculos in lacum,
ut lete-

I
Suarez. To.
4. in 3. part.
disp. 38.

Nauay. in
Manuali.
c. 26. n. 19.
c. 20.
Suarez sup.
Sec. 5.

a Iere 38. 11.

vt Jeremias illos arripere: *mistrq*, illi *veteres pannos, & antiquos*, quibus funes manibus acciperet, ne læderetur. Huncigitur in modum Confessarius, qui significatur per Abdemelech, quod significat seruum Regis non terreni sed cœlestis, cupiens peccatorē educere ex profundo lacu, & cœno peccatorum eius: dimittit ei funes, quibus sese liget, & quos arripere possit. qui sunt p̄cepta penitentia: in texta tribus funiculis Contritionis Confessionis, & Satisfactionis: quibus ab omni sua miseria eripiat. Ne autem lædatur, dat etiam ei quasi pannos laneos, res aliquas molles, quibus facilliora illa & suauiora reddantur: hoc est rationes proponit, quæ illum alliciant & impellant ad p̄nitentiam & satisfactionem. Exprimit autem Scriptura, quod panni illi essent *veteres & quasi putridi*, quibus (vt S. Gregorius ait) significantur exempla Sanctorum antiquorum, & p̄cipue eorum, qui fuerunt aliquando peccatores; magnis verò Pœnitentijs susceptis, euaserunt eminentes Sancti: nam quamuis debiles essent, sicut cœteri homines, eò quod essent etiã carnei: diuina tamen gratia eos reddidit fortes; & eorum exempla meritò debent debiliores extimulare ad aliquid p̄standum eorum, quæ illi p̄stiterunt.

PLVRIMVM ad hoc cōfert dexteritas persuadendi huiusmodi tepidis, vt velint sua vulnera à radice curare; nec esse contenti quacunq; mūditiē. Nam (vt S. Bernardus ait) *lauari cito possumus: ad sanandum autem opus est curatione multa*. Quando enim quis cadit in lutum, cito se potest lauare: cum autem cadit in grauem morbum, aut grauiter infirmatur: magna curatione multisq;ue medicamentis opus est, vt integræ sanitati restituatur. Quod si in corporis morbis libeter infirmus obedit medico, etiam imperati res graues, quales sunt abstinentiæ, sanguinis emissiones, purgationes, cauteria, & aliæ similes: quia persuadet sibi illas, ad sanitatem recuperandam multum conducere: multò magis est rationi consentaneū, vt in morbis & vulneribus animæ, spirituali te medico subijcias, etiam p̄scribenti res acerbas, siquidem illæ sunt necessariæ ad sanitatem recuperandam, & euitandam recidiuam. Noli b Naaman illum *Syrum leprosum* imitari, qui Eliseo Prophetæ p̄cipienti *septies in Iordane lauare* vt à lepra mundaretur, nolēbat obedire sed cupiebat *solo contactu manus eius sanari*. Qui si in sua perdurasset pertinacia, mansisset sicut prius leprosus. Fideles tamen eius ei Consilia ij dixerunt: *si rem grandem dixisset tibi Prophetæ, certè facere debuerat: quando magis, quia nunc dixit tibi: lauare & mundaberis*. Quorum consilio & suasioni cum ille annuisset, & Prophetæ mādato paruisset, mundatus omnino est. Ne tantum tibi tribuas, vt à lepra profundè in anima tua radicata sanari velis leui manus tactu: erit enim curatio valde leuis, & quasi in cute: remanē e interim venenata in corde radice. Obedias Confessario aliquid tibi p̄scribenti, etiamsi durum &

Lib 24, Moral. c. 7. & Gloss. ibid.

3

Serm. de cœna Domini.

b 4 Reg. 5. 12.

c Ioan 5, 6.

graue illud tibi videatur; cedit enim in tuam perfectam curationem. Et quamuis illud esset adhuc grauius, optimè collocaretur, propter sanitatem, quæ tanti faciendâ est, obtinendâ. Nec sine causâ, cum Christus Dominus noster accessit ad probaticam Piscinam, videns hominem quendam triginta & octo ânos habentem in infirmitate sua, dixit ei: *cui sanus fieri?* Manifesta satis erat infirmi illius voluntas, ac desiderium sanitatem corporis recipiendi: sed quoniam Christus Dominus noster, etiam eius animæ sanitatem ei optabat, quæsiuit ab eo: num veram sanitatem recipere optaret, quæ totum hominem sanum reddit. Vt Confessarij intelligant, quantum conferat Pœnitentibus, quod velint re ipsa & verè curari & sanari. Quamuis autè Saluator noster miraculosè infirmum illum sanasset; noluit eum tamen absque graui aliquo onere recedere, in quo sanam ostenderet obedientiam: ideoque ei dixit: *tolle grabatum tuum & ambula*, vt Pœnitentes discant portare onus, quod Confessarij, dum eos absoluant à peccatis, eis imponunt, vt plenè euadant sani. Et quemadmodum homo ille Iudeis ipsi suadentibus, ne illud onus portaret, acquiescere noluit: sed dixit: *qui me sanum fecit, ille mihi dixit vt tollerem: & hoc latius mihi est, vt tollam: ita Pœnitens non debet onus pœnitentiæ à Confessario sibi iniunctæ deponere: sed tentationibus cõtrarium suadentibus respondere: qui me à peccatis absoluit, iussit hanc Pœnitentiam subire quam propter nullam causam prætermittam.*

4

d Sap. 11. 17.

SVPERATA hunc in modum Pœnitentis volûtate, facilius erit pœnitentias ei præscribere. Ad quod Confessarius attendere etiam debet grauitatem & qualitatem peccatorum, vt eas illis accommodet: nam qui ipse iudex est, merito debet illam Sapientis regulam obseruare: *d per quod peccat quis, per hoc & torquetur*: quâ autè medicus est, contraria debet contrarijs curare: quâ autem Magister est, ac dux, debet eum in via salutis collocare: ei planè contraria, quam eo vsque tenuisset. Si peccatum sit carnis voluptatem appetentis: æquum est, vt Pœnitentiâ sit rerum, quæ carni adferunt dolorem, vt pote contrariâ prauis voluptatibus, quas illa appetit: qualia sunt ieiunia, flagellationes, Cilicia, lectus durus, & alia similes pœnæ. Quod si peccata orta fuerint à concupiscentia rerum temporalium: par est, vt in facultatibus temporalibus pœnam luat: ideoque elemosynæ merito iniungentur: & aliæ expensæ in opera pia: & huiusmodi pœnitentiæ accommodatæ sunt, vt imponantur diuitibus & potentibus: tum quod illi minus ferre possint asperitates: tum, quod eadem operâ satisfaciunt obligationi, qua tenentur pauperibus subuenire quibus etiam hac ratione commodatur: tepidis & ignauis in profectâ virtutis talia sunt imponenda, quibus illi extimulentur ad talem torporem exuendum: qualia sunt deuotionis exercitia, quæ nos proponemus

PRVDENTIA

PRVDENTIA quoque est necessaria, ad præscribendum tēpus quo Pœnitentiæ iniunctæ fieri debeant. Ex altera enim parte videtur magis impleri, vt fiant in statu gratiæ: siquidem eâ per aliquod lethale peccatum amissâ, non habent Pœnitentiæ proprium suum effectum: saltem pro eo tempore, quo culpa mortalis durat. Neque deest irreuerentia, si pars illa Sacramenti, hoc est satisfactio, fiat in malo statu extra gratiam: quando etiam Pœnitentiæ longo tempore sunt præstandæ: facillè veniunt in obliuionem, & omittuntur. Præstat autem modicum citò explere quàm iniungere multum cum periculo obliuionis, & omissionis. Ex altera tamen parte videtur expedire, vt interdum præscribantur pœnitentiæ longo tempore faciendæ: ne peccata, ob quæ iniunguntur, statim obliuioni mandentur: sed perduret eorū memoria, & studium seipsū propterea castigandi, iuxta illud Dauidis *cogitabo pro peccato meo*, hoc est non obliuiscar eius; sed cogitabo & sollicitus ero, etiam si mihi sit remissum.

ET propterea Deus, cum puniuit f. Mariam Moyses & Aaron sororem lepræ etiam orantibus fratribus, vt dignaretur eam mundare, noluit statim id facere; sed dolorem & pudorem eius per septem dies perdurare, & extra castram anere: vt fieret cautior, & culpam suam plenè lueret. Necessè quoque est: malam peccandi consuetudinem bonâ sensim aboleri: & propterea non est alienum, vt Pœnitentia sit prolixior: quò bona consuetudo obtineatur. vt si pœnitens assuevit iurare aut malè precari: ad hanc consuetudinem deponendam; expediet tempus aliquod præscribere, quo durante pro singulis iuramentis, aut imprecationibus dicat saltem semel Angelicam Salutationem: quæ instar sit fœni, quo retineatur à iuramentis, & augeatur pietas, ac deuotio ad Virginem sanctissimam. In qua tamen re non potest certior alia regula tradi illa, quam ipsa prudentia suggererit; iuxta Pœnitentis dispositionem, & exactam curam & diligentiam aut moras, quas in alijs pœnitentijs exequendis habuit.

DENIQUE, cùm tanti sit momenti Pœnitentem à nouis peccatis & recidijs præseruare, morbosq; eius impedire debet: prudens Cōfessarius aptum aliquod regimen pœnitenti præscribere, ita eius capacitati accommodatū, vt cum ad vtrumq; iuuet: quale Michæas Propheta proposuit dicens: *g. indicabo tibi o homo, quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: vtique facere iudicium, castigando scilicet culpas tuas iuxta merita tua: diligere misericordiam, redimendo eas elemosynis, & sollicitum ambulare cum Deo tuo, faciendo in posterum magno studio ac diligentia, quæ ad ipsius obsequium pertinent.*

5

2

c. Psal. 37.
19.f. Numer. 12.
10.

6

g. Michæas
6. 8.

Quod ut melius Confessarius faciat, poterit illis aliqua opera commendare, quæ simul Pœnitentiæ sint in pœnam; & medicinæ, ad curacionem, & præseruationem, & ad bonam viuendi rationem; ut felicitate conualescant, ut bonum Iudicium faciant sui que noticiam acquirat: suadeat eis, singulis diebus ad vesperam, conscientiæ examē institueret, & de quæ serid sibi assumere per dies octo, ut victoriam de vitio, aut Pœnitentiæ aliqua, à qua maius accipiunt detrimentum, obtineat, & quotidie assumere corporalem aliquam pœnitentiã, quamuis leuem: qualis est: aliquid orare brachijs in modum crucis extensis: nam qui plurimum debet, nec potest totum simul persolvere, expedit ei, sensim & paulatim id facere, aliquibus assumptis mortificationibus; abstinendo à rebus aliquibus, quibus aliàs delectatur, etiamsi permissæ illi sint; & sumendo lias amaras & insipidas, frequentare quoque Sacram Confessionem, in qua iudicium hoc commodius fit; estque Antidotum ad præseruandum à frequentiori lapsu. *Ad misericordiam diligendam* exhortetur pœnitentem ad largiendam quotidie aliquam elemosynam, etiamsi modicam; ad visitanda aliquoties Xenodochia, & ministrandum pauperibus, & orandum aliquid pro animabus Purgatorij. ut *solicitus coram Deo suo ambulet*, commendet ei pietatis exercitia, & quæ ad eam obtinendam disponunt: qualia sunt pios libros legere, conciones audire, Sacro Missæ, & Ilijq; Diuinis officijs interesse; aliquas orationes orare, qualis est Beatissimæ Virginis corona, aut eius Officium, & alias ad Sanctum Angelum custodem, aliosque Sanctos; frequenter communicare; aliquam meditatiõnem, & mentaliter orandi ei suggerere, iuxta ipsius capacitatem; visitare item aliqua templa singularis alicuius deuotionis; aut altaria, ad consequendas indulgentias; & similes alias. Horum omnium operum iniungi possunt aliqua in pœnitentiã, ad certum aliquod tempus: suadendo simul, ut sponte ipsi prosequantur, & consuetudinem sibi faciant in eis seruatis documentis in proximo capite inueniendis.